

CEPV2001

K

1 Nejchytřejší ze vsí polní zvěře, kterou Hospodin Bůh učinil, byl had⁰. Řekl ženě: „Jakže, Bůh vám zakázal jíst ze všech stromů v zahradě?“ (i) V H. je uveden se členem jako již známý. Text jej řadí k polní zvěři, jež přece byla člověku poddána (Gn 2:19), ale zmínka o jeho zchytralosti ukazuje až ke Zj 12:9 Zj 20:2. (i: 2K 11:3 Mt 4:3nn :: Iz 11:8 Mk 16:18 L 10:19))

2 Žena hadovi odvětila: „Plody ze stromů v zahradě jíst smíme.

3 Jen o plodech ze stromu, který je uprostřed zahrady, Bůh řekl: „Nejezte z něho, ani se ho nedotkněte, abyste nezemřeli.“

4 Had ženu ujišťoval: „Nikoli, nepropadnete smrti. (i: Jr 23:17 J 8:44 2K 11:4))

5 Bůh však ví, že v den, kdy z něho pojíte, otevrou se vám oči a budete jako Bůh znát dobré i zlé.“ (i: Iz 35:5 : Iz 14:14 Ez 28:2 : 2Te 2:4))

6 Žena viděla, že je to strom s plody dobrými k jídlu, lákavý pro oči, strom slibující vševedoucnost. Vzala tedy z jeho plodů a jedla, dala také svému muži, který byl s ní, a on též jedl. (i: Jk 1:14n 1Tm 2:14))

7 Oběma se otevřely oči: poznali, že jsou nazí. Splekli tedy fíkové listy⁰ a přepásali se jimi. (j) V pozadí je představa, že fíkovník je strom obývaný démony. Člověk, který ztratil Boha, propadá temným mocnostem smrti. Proto Bůh člověku tuto jeho „ochranu“ bere (Gn 3:21)

- Tento rozhovor mezi hadem (S) a ženou ovlivnil celé další dějiny lidského pokolení.
- Had je označován jako nejchytřejší z polní zvěře a byl učiněn Bohem
- O jeho chytrosti svědčí to, jak byl veden rozhovor, jak lehce manipuloval ženou, aby učinila to, co chtěl on. Jeho cílem byla od počátku vzpoura proti Bohu. První chybou ženy bylo to, že se ke stromu přiblížila, druhou pak, že vůbec začala s hadem hovořit. Je zvláštní, že se nepozastavuje nad tím, že had hovoří (nebo to bylo normální?). Její argumenty svědčí o tom, že ne zcela pochopila záležitost se smrtí, navíc je patrné, že Adam dal některé instrukce navíc, snad ve snaze zcela vyloučit porušení Božího příkazu (ani se ho nedotkněte ..) Had používá polopravdy, nemusí zcela lhát, aby dosáhl svého. On vlastně mluví pravdu, ale za účelem, získat z toho co nejvíce pro sebe. Úmyslně zatajuje některé informace.
- U ženy zvítězila chuť a snad i touha rovnat se Bohu. Po sněžení plodu nezemřela a to byl možná fakt, který přiměl i muže, aby ochutnal.
- Opravdu nezemřeli, ale prozíreli, uvědomili si svoji nahotu a přikryli ji fíkovými listy

8 Tu uslyšeli hlas Hospodina Boha procházejícího se po zahradě za denního vánku. I ukryli se člověk a jeho žena před Hospodinem Bohem uprostřed stromů v zahradě. (i: Jr 23:24 Jb 34:21n : Jb 31:33))

9 Hospodin Bůh zavolal na člověka: „Kde jsi?“

10 On odpověděl: „Uslyšel jsem v zahradě tvůj hlas a bál jsem se. A protože jsem nahý, ukryl jsem se.“

11 Bůh mu řekl: „Kdo ti pověděl, že jsi nahý? Nejedl jsi z toho stromu, z něhož jsem ti zakázal jíst?“

12 Člověk odpověděl: „Žena, kterou jsi mi dal, aby při mně stála, ta mi dala z toho stromu a já jsem jedl.“ (i: Jk 1:13))

13 Proto řekl Hospodin Bůh ženě: „Cos to učinila?“ Žena odpověděla: „Had mě podvedl a já jsem jedla.“

1 Had pak byl nejchytřejší ze všech živočichů polních, kteréž byl učinil Hospodin Bůh. A ten řekl ženě: Tak-liž jest, že vám Bůh řekl: Nebudete jísti z každého stromu rajského?

2 I řekla žena hadu: Ovoce stromů rajských jíme;

3 Ale o ovoci stromu, kterýž jest u prostřed ráje, řekl Bůh: Nebudete ho jísti, aniž se ho dotknete, abyste nezemřeli.

4 I řekl had ženě: Nikoli nezemřete smrtí!

5 Ale ví Bůh, že v kterýkoli den z něho jísti budete, otevrou se oči vaše; a budete jako bohové, vědouce dobré i zlé.

6 Viduci tedy žena, že dobrý jest strom k jídlu i příjemný očima, a k nabytí rozumnosti strom žádostivý, vzala z ovoce jeho a jedla; dala také i muži svému s sebou, a on jedl.

7 Tedy otevřeny jsou oči obou dvou, a poznali, že jsou nazí; i navázali lístí fíkového a nadělali sobě věníků.

8 A v tom uslyšeli hlas Hospodina Boha chodícího po ráji k větru dennímu; i skryl se Adam a žena jeho před tváří Hospodina Boha, u prostřed stromů rajského.

9 I povolal Hospodin Bůh Adama, a řekl jemu: Kde jsi?

10 Kterýžto řekl: Hlas tvůj slyšel jsem v ráji a bál jsem se, že jsem nahý; protož skryl jsem se.

11 I řekl Bůh: Kdožť oznámil, že jsi nahý? Nejedl-lis ale z toho stromu, z něhožť jsem jísti zapověděl?

12 I řekl Adam: Žena, kterouž jsi mi dal, aby byla se mnou, ona mi dala z stromu toho, a jedl jsem.

13 I řekl Hospodin Bůh ženě: Což jsi to učinila? I řekla žena: Had mne podvedl, i jedla jsem.

- Tímto činem byla porušena i vazba mezi člověkem a Bohem, člověk se Boha začal bát, poznal, že jeho čin byl špatný.
- Hospodin se prochází po Edenu za denního vánku (ruach?)
- Je zajímavé sledovat, jak Bůh postupuje, i když musel vědět, co člověk spáchal a kde se schovává. Komunikuje s ním a chce, aby sám řekl, jak se věci mají. Zarazil mě argument, že se ukryli, protože jsou nazí. Že by stud? A nyní začíná házení viny jeden na druhého až vše skončí u hada.

Povšimněme si toho, co říká muž: Ta žena, kterou jsi mi dal jako pomoc mi dala ovoce, abych jedl. Takže vlastně viníkem je Hospodin Bůh. Žena na druhou stranu říká, že vlastně ona byla podvedena hadem, proto jedla. Ani jeden neuzná vlastní selhání. Je těžké uznat svoji chybu a veřejně se k ní přiznat. Ale to právě Bůh po nás chce – uvědomění si vlastní hříšnosti a z toho vycházející pokání. Bez toho to nejde.

14 I řekl Hospodin Bůh hadovi: „Protožeš to učinil, budeš proklet, odvržen ode všech zvířat a ode vší polní zvěře. Polezeš po břiše, po všechny dny svého života žrát budeš prach. ([[Iz 27:1](#) [Iz 65:25](#) [Mi 7:17](#) > [Zj 12:9](#)])

15 Mezi tebe a ženu položím nepřátelství, i mezi símě tvé a símě její. Ono ti rozdrtí hlavu a ty jemu rozdrtíš patu.“ (k) „Ono“ – tak podle H. Katolické překlady četly dříve podle V „ona“ (= Maria). Podle církevního otce Ireneia (2. stol.) je zde zaslíbeno vítězství Kristovo nad Antikristem; proto bývá tento verš označován za protoevangelium. ([> [1J 3:8](#) [Zj 12:13](#)-[Zj 12:17](#); [Ř 16:20](#) [Žd 2:14](#)n [Zj 20:1](#)-[Zj 20:3](#)])

14 Tedy řekl Hospodin Bůh hadu: Že jsi to učinil, zlořečený budeš nade všechna hovada a nade všechny živočichy polní; po břiše svým plaziti se budeš, a prach žrát budeš po všechny dny života svého.

15 Nad to, nepřátelství položím mezi tebou a mezi ženou, i mezi semenem tvým a semenem jejím; ono potře tobě hlavu, a ty potřeš jemu patu.

- Zde je první zlořečení – prokletí z Hospodinových úst. Had je zavržen od vší zvěře, poleze po břiše a bude žrát prach. Z toho mi vyplývá několik závěrů:
 - 1) Satan se vtělil do hada nebo to byla jeho pozemská podoba? Pak by všichni hadi byli satany. Pak tedy had nese prokletí za to, že byl zneužit.
 - 2) Zdá se, že v Edenu had nelezl po břiše, ale měl snad končetiny (dinosauři ?)
 - 3) Prach potravou pro hada. Z prachu nemůže žít žádná pozemská bytost, takže mi z toho vychází jediné. Toto zlořečení není určené hadovi, ale Satanovi. Vzhledem k tomu, že člověk je označen jako prach ze země, pak touto potravou budou lidské bytosti, ale ne v doslovném slova smyslu, „pouze“ jejich získávání na stranu zla. Jedná se vlastně o duchovní likvidaci člověka, jeho odtržení od Zdroje života, od Boha.
 - 4) Nepřátelství mezi hadem a ženou nemusí být fyzické, neboli nejedná se o nepřátelství mezi ženami a plazy, ale jde o vztah mezi Satanem (Zlem) a Církví, která je často přirovnávána k ženě, nevěstě, etc.
 - 5) Rozdrcení hlavy představuje konečné vítězství Boha nad Satanem, resp. Zmrtvýchvstáním JK – vítězství nad smrtí, která sněžením ovoce přišla na tuto zemi. Rozdrcení paty je ukřižováním JK – dočasné vítězství Satanovo

16 Ženě řekl: „Velice rozmnožím tvé trápení i bolesti těhotenství, syny budeš rodit v utrpení, budeš dychtit po svém muži, ale on nad tebou bude vládnout.“ ([[Iz 26:17](#) : [Ř 8:22](#); [Ef 5:22](#)nn [Tit 2:5](#) [1P 3:1](#) [1P 3:5](#)n])

16 Ženě pak řekl: Velice rozmnožím bolesti tvé a počínání tvá, s bolestí roditi budeš děti, a pod mocí muže tvého bude žádost tvá, a on panovati bude nad tebou.

- Zlořečení pro ženu, ze kterého opět můžeme udělat několik závěrů:
 - 1) Na svět přichází bolest v podobě porodu. Zdá se, že původní Boží záměr s rozením dětí byl bezbolestný a snad i zcela jiný.
 - 2) Ač v bolestech, budou se rodit děti, je tedy zajištěn další život.
 - 3) Z původní rovnocenné pomoci se stává poddaná partnerka

17 Adamovi řekl: „Uposlechl jsi hlasu své ženy a jedl jsi ze stromu, z něhož jsem ti zakázal jíst. Kvůli tobě nechť je země prokleta; po celý svůj život z ní budeš jíst v trápení. ([[Gn 5:29](#) [Kaz 2:22](#)n])

18 Vydá ti jenom trní a hloží a budeš jíst polní byliny. ([[Žd 6:8](#)])

19 V potu své tváře budeš jíst chléb, dokud se nenavrátiš do země, z níž jsi byl vzat. Prach jsi a v prach se navrátiš.“ ([[Ž 90:3](#) [Jb 34:15](#)])

17 Adamovi také řekl: Že jsi uposlechl hlasu ženy své, a jedl jsi z stromu toho, kterýžt' jsem zapověděl, řka: Nebudeš jísti z něho; zlořečená země pro tebe, s bolestí jísti budeš z ní po všechny dny života svého.

18 Trní a bodláčí tobě ploditi bude, i budeš jísti byliny polní.

19 V potu tvář své chléb jísti budeš, dokavadž se nenavrátiš do země, poněvadž jsi z ní vzat. Nebo prach jsi a v prach se navrátiš.

- A nakonec zlořečení pro Adama a závěry z něj vyplývající:
 - 1) Bůh jasně označuje viníka, kvůli kterému bude země prokleta a je jím právě Adam. Ne tedy žena nebo Satan – had. Muž měl odolat pokušení, neboť on je hlavou ženy ([I. K 11,3](#); [Ef 5,23](#)) a měl vládnout nad každým plazem, plazícím po zemi ([Gn 1,26](#)). Být hlavou neznamena jen výhody, ale je to především o zodpovědnosti. A nyní si uvědomme s čím musel Adam žít do konce svého dlouhého života (930 let – [Gn 5,5](#))

- 2) Mezi řádky můžeme číst, že původní Boží záměr s člověkem a jeho získáváním potravy byl zcela jiný. Nyní bude jíst ze Země v trápení a bude jíst pouze polní byliny. Aby se uživil, bude se muset člověk hodně snažit a to až do posledních chvil svého života.
- 3) Podobně jako u ženy je tomu i u muže, ač se to na první pohled nezdá, Bůh dává člověku jistotu, že nezahyne hladu. Pouze přišel o privilegia života v Edenu a bude muset tvrdě pracovat, aby získal ze země obživu.

20 Člověk svou ženu pojmenoval^(l) Eva (to je Živa), protože se stala matkou všech živých. *(l) Ale tím se i prohlásil za jejího pána a porušil Boží stvořitelský řád, podle něhož oba byli před Bohem rovni (Gn 1:27; Gn 5:2).*

21 Hospodin Bůh udělal Adamovi a jeho ženě kožené suknice^(m) a přioděl je. *(m) Ty připomínaly Boží odpuštění. Bůh se spokojil zástupnou obětí, viník nemusí zemřít (sr J 1:29); sr Gn 3:7, pozn. j.*

22 I řekl Hospodin Bůh: „Těd' je člověk jako jeden z nás, zná dobré i zlé. Nepřipustím, aby vztáhl ruku po stromu života, jedl a byl živ navěky.“

23 Proto jej Hospodin Bůh vyhnal ze zahrady v Edenu, aby obdělával zemi, z níž byl vzat.

24 Tak člověka zapudil. Východně od zahrady v Edenu usadil cheruby s míhajícími se plamennými meči, aby střežili cestu ke stromu života. *([Ex 25:18 Ž 18:11 Ž 80:2 Ez 28:14; Nu 22:23])*

20 Dal pak byl Adam jméno ženě své Eva, proto že ona byla matě všech živých.

21 I zdělal Hospodin Bůh Adamovi a ženě jeho oděv kožený, a přioděl je.

22 Tedy řekl Hospodin Bůh: Aj, člověk učiněn jest jako jeden z nás, věda dobré i zlé; pročez nyní, aby nevztáhl ruky své, a nevzal také z stromu života, a jedl by, i byl by živ na věky, vyžeňme jej.

23 I vypustil jej Hospodin Bůh z zahrady Eden, aby dělal zemi, z níž vzat byl.

24 A tak vyhnal člověka a osadil zahradu Eden cherubíny k východní straně s mečem plamenným blýskajícím se, aby ostříhali cesty k stromu života.

- Muž dává své ženě jméno
- Kožené suknice znamenají, že musela zemřít živá obět', aby byl přikryt lidský hřích. Člověk tedy neumírá okamžitě (jak si pravděpodobně myslela Eva), i když v konečném důsledku propadl smrti, neboť mu byl zamezen přístup ke stromu života a tím i možnost nesmrtelnosti. Spolu s poznáním dobrého a zlého přichází člověk o život věčný. Ale toto vše je důkazem Boží lásky a odpuštění a celá tato událost předznamenává Ježíšovu obět'.
- Otázka umístění Edenu je sporná. Už mě to napadlo ve druhé kapitole, kde je výčet řek, na které se větví řeka z Edenu. A nyní opět v souvislosti s v. 23 – člověk je vyhnán ze zahrady do země z níž byl vzat. Jakoby zahrada Eden nebyla součástí země. (?)
- Člověk je Bohem zapuzen a přístup do ráje je uzavřen a hlídán cheruby.